

نویسنده: ویجی پراشاد (Vijay Prashad).
منبع و تاریخ نشر: کمان دریم «2019-11-12».
برگردان: پوهند وی دوکتور سید حسام «مل».

پس از برکناری مورالس در اثر کودتا سوال لیتیوم در بولیوی بزرگ شد

After Morales Ousted in Coup, the Lithium Question Looms Large in Bolivia

سرنگونی رهبر منتخب بدون نگاهی به ذخایر عظیم این مینرال معدنی مهم
کشور قابل درک نیست

*The overthrow of the elected leader cannot be understood without a
glance at the nation's massive reserves of this crucial mineral.*

حامیان رئیس جمهور سابق بولیوی، اوو مورالس، پس از عزیمت به تبعید به مکزیك،
در «12 نوامبر 2019» در یک مرکز راهپیمایی در مرکز شهر لاپاز شرکت می کنند. -
اوو مورالس، بولیوی را روز سه شنبه برای تبعید ترک و راهی کشور مکزیك شد و پس

از استعفای ناگهانی وی به عنوان رئیس جمهور ، کشور را در آشفتگی پشت سر گذاشت . این سنا تور برای موفقیت جا نشین مورالس به عنوان رئیس جمهور موقت ، **ژانین آنز** ، قول داد که برای پایان دادن به بحران سیاسی ، انتخابات تازه ای را برگزار کند . (عکس: Aizar Ralddes / AFP از طریق گتی ایماژ)

رئیس جمهور بولیوی ، اوو مورالس در « 10 » نوامبر در کودتای نظامی سرنگون شد و وی اکنون در مکزیک است . مورالس قبل از اینکه از مقام خود خارج شود ، در یک پروژه طولانی برای آوردن دموکراسی اقتصادی و اجتماعی به کشورش که مورد بهره برداری طولانی قرار داشت درگیر بود . یادآوری این نکته حائز اهمیت است که بولیوی دچار یک سری کودتا شده است که اغلب توسط ارتش و الیگارشی به نمایندگی از شرکت های معدنکاری فراملی انجام می شود . در ابتدا ، این شرکت های قلع (قلع یک عنصر شیمیایی است که یک فلز نقره ای رنگ است ، که اغلب با سایر فلزات ترکیب می شود یا برای پوشش و محافظت از سایر فلزات استفاده می شود) ، اما قلع دیگر هدف اصلی در بولیوی نیست . هدف اصلی رسوب انبوه لیتیوم آن ، بسیار مهم برای ماشین برقی است .

در طول « 13 » سال گذشته ، مورالس تلاش کرده است تا بین کشور خود و منابع آن رابطه متفاوتی برقرار کند . او نخواسته است این منابع به نفع شرکت های معدنی فراملی باشد بلکه به نفع جمعیت خودش است . بخشی از این وعده با کم شدن میزان فقر بولیوی انجام شد و با افزایش جمعیت ؛ بولیوی توانست شاخص های اجتماعی خود را بهبود ببخشد . ملی سازی منابع همراه با استفاده از درآمد آن برای تأمین اعتبار توسعه اجتماعی نقش داشته است . نگرش دولت مورالس نسبت به بنگاه های فراملی واکنش واضحی از سوی آنها به وجود آورد ، بسیاری از آنها بولیوی را به دادگاه کشاندند .

این ایده که ممکن است یک مجموعه اجتماعی جدید برای لیتیوم وجود داشته باشد ، برای شرکت های اصلی معدنکاری فراملی قابل قبول نبود ."

در طی چند سال گذشته ، بولیوی تلاش کرده است تا سرمایه گذاری کند تا بتواند ذخایر لیتیوم را توسعه دهد به گونه ای که ثروت را برای مردم خود به کشور بازگرداند . معاون رئیس جمهور مورالس ، **آلوارو گارسیا لینرا** گفته بود که لیتیوم " سوختی است که جهان را تغذیه خواهد کرد ." بولیوی نتوانسته است با شرکت های فراملی غربی معامله کند . تصمیم

گرفت با شرکت های چینی شریک شود. این امر باعث شد که دولت مورالس آسیب پذیر باشد. این جنگ تازه وارد جنگ سرد بین **غرب** و **چین** شده بود. کودتا علیه مورالس بدون نگاه به این درگیری قابل درک نیست.

برخورد با شرکتهای فراملی

هنگامی که اوو مورالس و جنبش برای سوسیا لیسم قدرت را در سال 2006 به دست گرفتند دولت بلافاصله درصد خنثی کردن چندین دهه سرقت توسط شرکتهای معدنی فراملی بود. دولت مورالس چندین عملیات استخراج معدن قدرتمندترین شرکتهای مانند گلنکور، جیندال فولاد و پاور، انگلو آرژانتین *Pan American Energy* و *Silver America* (در حال حاضر *TriMetals Mining*) را به دست گرفت. این پیام را ارسال کرد: مبنی بر اینکه تجارت به طور معمول قرار نیست ادامه یابد.

با این وجود این بنگاه های بزرگ فعالیت های خود را بر اساس قراردادهای قدیمی تر - در برخی مناطق کشور ادامه دادند. به عنوان مثال، شرکت ملی فرانسوی کانادایی نقره ای آمریکای جنوبی (*south American Silver*) در سال «2003» قبل از به قدرت رسیدن مورالس، شرکتی را ایجاد کرده بود تا مالکو خوتا (*Malku Khota*) = معدن **ملکو خوتا** پروژه معدنکاری در بولیوی بود که پس از درگیری بین شرکت آمریکای جنوبی نقره و دولت بولیوی متوقف شد (را برای نقره و ایندیوم (یک فلز خاکی کمیاب که در تلویزیون های صفحه تخت استفاده می شود) استخراج کند. نقره آمریکای جنوبی پس از آن شروع به دستیابی به امتیازات خود کرد. این سرزمین که ادعا کرده بودند که توسط بومیان بومی اداره میشود حالانکه کنون بومیان این کشور معتقدند که این شرکت در حال تخریب فضاهای مقدس خود و همچنین در ترویج فضای خشونت است.

در اول اوت «2012»، دولت مورالس - با حکم عالی شماره (1308) قرارداد با شرکت نقره آمریکای جنوبی (*TriMetals Mining*) را لغو کرد، که پس از آن به دنبال داوری و جبران خسارت بین المللی بود دولت **جاستین ترودو** کانادا به عنوان بخشی از فشار گسترده به نمایندگی از شرکتهای معدن کانادایی در آمریکای جنوبی - فشارهای گسترده ای را به بولیوی وارد کرد. برآگوست سال «2019»، (*TriMetals*) با دولت بولیوی (25.8) میلیون دلار معامله کرد، یعنی حدود یک دهم از آنچه قبلاً جبران خسارت می خواست.

جیندال استیل ، یک شرکت ملی فرانسوی هند ، قرارداد معدن سنگ آهن را از **الموتین** بولیوی منعقد کرد ، قراردادی که در سال «2007» توسط دولت **مورالس** به اجرا درآمد. در ژوئیه «2012» ، **جیندال استیل** این قرارداد را فسخ کرد و به دنبال داوری و جبران خسارت بین المللی بود برای سرمایه گذاری در سال «2014» ، این حکم «22.5» میلیون دلار از بولیوی در حکم افاق بازرگانی بین المللی مستقر در پاریس به دست آورد. برای پرونده دیگری علیه بولیوی ، جیندال استیل (100) میلیون دلار غرامت خواستار شد .

دولت **مورالس** سه تسهیلات از کارخانه معدنکاری فراملی مستقر در سوئیس **Glencore** را به دست گرفت. اینها شامل یک معدن قلع و زنگ و همچنین دو کارخانه نوب آهن بود. سلب مالکیت این معدن پس از درگیری شرکت فرعی **گلنسور** با خشونت با کارگران معدن صورت گرفت.

تهاجمی ترین ، پان آمریکایی به دلیل سلب مالکیت سهام شرکت انگلستان و آرژانتینی در تولید گاز طبیعی **چکو** توسط این دولت از دولت بولیوی به مبلغ «1.5» میلیارد دلار شکایت کرد. بولیوی در سال «2014» با «357» میلیون دلار تسویه حساب کرد.

مقیاس این پرداخت ها بسیار زیاد است. در سال «2014» تخمین زده می شد که پرداخت های عمومی و خصوصی برای ملی شدن این بخش های کلیدی حداقل به «1.9» میلیارد دلار نیاز دیده میشد (تولید ناخالص داخلی بولیوی در آن زمان «28» میلیارد دلار بود).

در سال «2014» ، حتی (*Financial Times*) موافقت کرد که استراتژی **مورالس** کاملاً نامناسب نیست. " اثبات موفقیت الگوی اقتصادی **مورالس** این است که از زمان روی کار آمدن وی ، در حالی که موجب افزایش ذخایر خارجی می شود ، اندازه اقتصاد را سه برابر کرده است."

لیتیوم

ذخایر کلیدی بولیوی در **لیتیوم** موجود است که برای ماشین برقی ضروری است. بولیوی ادعا می کند (70) درصد از ذخایر **لیتیوم** جهان را بیشتر در **سطح** یا **فلات نمکی سالار دو یونی** (سالاردو بیونی) **(به اسپانیایی: Salar de Uyuni)** بزرگترین کویر نمک دنیا است

که در نزدیکی رشته‌کوه آند در جنوب غربی کشور بولیوی در آمریکای جنوبی واقع شده است. این دشت پوشیده از نمک در ارتفاع « ۳۵۶۵ » متری از سطح دریاهای آزاد قرار دارد و وسعت آن ۱۰،۵۸۲ کیلومتر مربع است. ازویکی پیدیا را در اختیار دارد. پیچیدگی معدن و فرآوری به این معنی است که بولیوی نتوانسته است صنعت لیتیوم را به تنهایی توسعه دهد. به سرمایه نیاز دارد و نیاز به تخصص دارد.

تخت نمک در حدود « 12000 » پا (3600 متر) از سطح دریا بالاتر است و بارندگی زیاد دریا فت می‌کند. این امر استفاده از تبخیر خورشید را دشوار می‌کند. چنین راه حل‌های ساده تری برای صحرای آتاکامای شیلی و Hombre Muerto در آرژانتین در دسترس است. راه حل‌های فنی بیشتری برای بولیوی مورد نیاز است، به این معنی که سرمایه‌گذاری بیشتری لازم است.

سیاست ملی شدن دولت مورالس و پیچیدگی‌های جغرافیایی سالار دو یونی چندین شرکت معدنی فراملی را گریخت و یا از صحنه کشید. ارامت (فرانسه)، FMC (ایالات متحده) و POSCO (کره جنوبی) نتوانستند با بولیوی معامله کنند، بنا بر این آنها اکنون در آرژانتین فعالیت می‌کنند.

مورالس اظهار داشت که هرگونه توسعه لیتیوم باید با « Comibol کومیببول بولیویا) - شرکت ملی استخراج معادن آن - و YLB (Yacimientos de Litio Bolivianos) - شرکت ملی لیتیوم - به عنوان شرکای برابر انجام شود.

سال گذشته، سیستم‌های (ACI) آلمان با توافق با بولیوی موافقت کردند. و اما پس از اعتراض ساکنان منطقه سالار دو یونی، مورالس این قرارداد را در (4 نوامبر 2019) فسخ کرد.

شرکت‌های چینی - مانند گروه (TBEA) و مهندسی ماشین‌آلات چین - با (YLB) قرارداد بستند. گفته می‌شود که گروه (Tianqi Lithium) در چین، که در آرژانتین فعالیت می‌کند، قصد داشت با (YLB) معامله کند. هم سرمایه‌گذاری چینی و هم شرکت لیتیوم بولیوی در حال آزمایش روش‌های جدید برای استخراج لیتیوم و سهم سود لیتیوم

بودند. این ایده که ممکن است یک مجموعه اجتماعی جدید برای لیتیوم وجود داشته باشد ، برای شرکتهای اصلی معدنکاری فراموشی قابل قبول نبود.

تسلا (ایالات متحده آمریکا) و مواد معدنی خالص انرژی (کانادا) هر دو علاقه زیادی به داشتن سهم مستقیم در لیتیوم بولیوی نشان دادند. اما آنها نتوانستند معامله ای را انجام دهند که پارامترهای تعیین شده توسط دولت مورالس را در نظر بگیرد. خود مورالس مانع مستقیم تصاحب مزارع لیتیوم توسط شرکتهای فراموشی غیرچینی بود. او مجبور شد که از کشور برود که به اینصورت پس از کودتا سهام تسلا به طور نجومی افزایش یافت

چند سطری در مورد نویسنده : **ویجی پرشاد** مدیر (Tricontinental) موسسه تحقیقات اجتماعی و سردبیر اصلی کتابهای (LeftWord) است. او همکار نویسنده و خبرنگار اصلی در Globetrotter ، پروژه موسسه رسانه ای مستقل است. او مرتباً برای

می نویسد.

The Hindu ، Frontline ، NewsClick و BirGun

با تقدیم سلام «2019-11-16»

